

Monumentnummer*: 506118

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 juli 1997
Kadaster deel/nr 82862/50

Woonplaats* Erica
Gemeente* Emmen
Provincie* Drenthe

Locatiennaam Erica
Locatieomschrijving Griendtsveenstraat

Kadastrale gemeente* Emmen
Sectie* AG
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1906

Omschrijving**

Inleiding

Sober en functioneel vormgegeven TURFSTROOISELFABRIEK voor de productie van fijnturfstrooisel, gebouwd in opdracht van de Griendtsveen Drentsche Landontginning Mij BV. Het betreft een uniek en uiterst zeldzaam gebouw. Het gebouw dateert in oorsprong uit 1913, heeft een uitbreiding in westelijke richting gehad en is na een brand (1942) herbouwd. Daarbij zijn de gevels grotendeels gehandhaafd. Van groot belang is de technische inrichting met kantelinstallatie, jakobsadders, maalinstallaties en transportbanden (zie beschrijving). Oorspronkelijk werden de machines aangedreven door elektro-motoren die opgesteld waren in de motorkamer. Via een stelsel van assen, vliegwiel en drijfriemen werden de verschillende machines in beweging gebracht. In de na-oorlogse periode, toen er betere stofvrije elektro-motoren kwamen, zijn deze bij de machines geplaatst waardoor de aandrijving veel gemakkelijker werd. Van groot belang is de kantelinstallatie en de verlading boven het water. Essentieel in het beeld van de fabriek is de aanwezigheid van het veldspoor met rangeerterrein, de remise en de samenhang met het Dommerskanaal en de parallel daaraan staande bebouwing. De voormalige fijnturfstrooiselfabriek heeft tot aan het eind van 1983 gedraaid.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In hoofdvorm langgerekt uit twee bouwlagen en een kap bestaand gebouw, opgetrokken uit baksteen en gedekt door een zadeldak, aan de noordzijde deels met een knik, bedekt met bimsbeton platen. De ijzeren spanten (polonceau) rusten op lisenen. Aan de noordzijde van het gebouw is een oplichting van het dak ten behoeve van onder meer de machinekamer. In de anderhalf steens muren zijn gewapend betonnen raamkozijnen aangebracht, in een aantal gevallen voorzien van stalen uitzetramen. De zuidelijke gevel heeft een houten aanbouw met lessenaardak, die dient als verlading boven het Dommerskanaal. De overkapping staat op houten en deels betonnen palen. In het oostelijk gedeelte staat een vrijwel complete machine-inrichting. Hiervoor is een gewapend betonconstructie aangebracht bestaande uit een skelet, vloeren en trappen. In de volgorde van het verwerkingsproces gaat het om een in ijzer uitgevoerde kantelinstallatie (ten noorden van het gebouw), plaatijzeren storkokers, twee parallelle, in gewapend beton vervatte jakobladders, storkokers met eerste vermalers (wolven) en twee lange in gewapend beton vervatte jakobladders. Deze jakobladders brengen de turf naar de zolderverdieping waar het via plaatijzeren storkokers door SEW-motor (Suddeutsche Elektromo toren Werke uit Brucksal) aangedreven, dubbele wolven werd gevoerd. Vervolgens komt de turf via een verdeling in 4 elektrisch aangedreven (Conti Elektro (Schorch); 37 kW) battoirs (een met stalen kammen uitgevoerde zeefmachine). De uitgezeefde turf valt naar beneden in opvangbakken en kon vervolgens afgevoerd worden naar de balenpers. De niet-uitgezeefde turf werd via een overloop in de battoirs op een transportband gebracht en ging via een jakobladder opnieuw naar de zolder om vervolgens via een wolf terecht te komen in een slagvermaler (FRIEDRICH KRUPP GRUSONWERK uit Magdenburg). Daaronder staat een kleinere battoir, aangedreven door een ELIN electromotor. Vervolgens wordt ook deze uitgezeefde turf overgebracht naar de balenpers. Er staat nog één balenpers en die is geplaatst in de jaren '60. Ook in de tijd werd een cycloon aangebracht voor de afzuiging van overtollig stof. Tenslotte staat op zolder nog een waterreservoir bestemd voor het besprenkelen van te droog geworden bolsterturf.

Waardering

De turfstrooiselfabriek voor de productie van fijnturfstrooisel is van cultuurhistorisch, architectuurhistorisch, typologisch en stedenbouwkundig belang. Daarbij zijn vooral ook de industrieel-archeologische waarden bestaande uit de aanwezigheid van een vrijwel complete machine-inrichting, zeer belangrijk. Uniek en betrekkelijk gaaf.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Turfstrooiselfabriek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument